

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnštvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Uredništvo je v Semeških ulicah št. 2, L., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6, 50
mesec : 2, 20

V upravnštvo prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 6 —
mesec : 1, 70

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Stev. 142.

V Ljubljani, v ponedeljek 24. junija 1901.

Letnik XXIX.

Kvotno vprašanje.

Obe državni zbornici, na tej in na oni strani Litve se bosta pečali kmalu z rešitvijo nagodbe in kvote. Prišlo bo na obeh straneh do vročih debat, pri katerih bo vsaka polovica hotela zase doseči kar možno največ ugodnosti. Mažari bodo seveda skušali zopet navaliti na Avstrijo velik del stroškov, da si prihranijo na naš račun, kakor doslej, zopet milijone narodnega imetja. Tu se bo treba ozirati posebno na gospodarske potrebe obeh državnih polovic. Kvota je odvisna od tega, koliko plačujejo davka posamezne dežele, v kakem položaju je prebivalstvo, kake potrebe ima, katera polovica ima od skupnosti več dobička, kake so medsebojne trgovinske zveze itl. itd. Pač ga skoro ni težavnejšega vprašanja, kakor določiti popolnoma pravično z eno številko, koliko prispevka odpade na eno polovico za tiste dele uprave, ki je nam in Ogrom skupna.

Ravnokar je znani statistik profesor Hickmann na Dunaju v preglednih primerah grafično predložil razna gospodarska razmerja, iz katerih bi se dala izračunati pravična kvota. Prof. Hickmann je porabil oficijelne številke in jih sestavil tako pregledno, da se iz njih tudi oni, ki ni vajen statistike, lahko informira o stanju tega vprašanja.

Mi hočemo v naslednjem navesti le nekaj glavnih števil.

Od monopolnih pridelkov tobaka in soli se porabi v Avstriji 53%, na Ogerskem pa 47%.

Naravnostnih davkov se plačuje v Avstriji 56,7%, na Ogerskem 43,3%.

Prebivalstva ima Avstrija 57,6%, Ogerska pa 42,4%.

¹⁾ Das Verhältnis Oesterreichs zu Ungarn. Ein Beitrag zur möglichst richtigen Beurteilung der beiderseitigen volkswirtschaftlichen Verhältnisse, insbesondere der Ausgleichs- und der Quotefrage. In populär-graphischer Darstellung von Prof. A. L. Hickmann. Druck und Verlag G. Freytag und Berndt. Wien VII., 1.

Državnih izdatkov ima Avstrija 60%, Ogerska pa 40%.

Uvoza (upoštevši tudi notranjo trgovino med obema državnima polovicama) ima Avstrija 64,8%, Ogerska 35,2%.

Užitinskih in konsumnih davkov se plačuje v avstrijski državni polovici 65,2%, v ogerski 34,8%.

Nenaravnostnih davkov se plačuje 65,8 odstotkov, na Ogerskem pa 34,2 odstotkov.

Izvaža se (vpoštevši notranjo trgovino med obema državnima polovicama) iz Avstrije 67,2 odstotkov, iz Ogerske 32,8 odstotkov.

Hickmann sedaj iz tih števil vzame sredo in pride do sklepne kvote: Avstrija 61,3 odstotkov, Ogerska 38,7 odstotkov. Sedaj veljavna kvota pa določuje Avstriji 65,4 in Ogerski 34,6 odstotkov skupnih izdatkov.

Ta račun daje avstrijskim politikom v roke izvrstno sredstvo zoper Ogre, ki nas hočejo še nadalje izkoriščevati po starem receptu 65,4 : 34,6. Vlada se je udala, kakor vselej, tudi sedaj Ogrom. A skrajni čas je, da avstrijska polovica pokaže enkrat tisto odločnost, ki je potrebna, da se zavrne mažarska grabežljivost.

Zahteve, ki jih stavijo naši poslanci, so tako skromne, da zahteva že najprimitivnejši čut pravice, da se jim ugodi. Če hočejo avstrijski poslanci priznati še celo razmerje 64 : 36, storili so vendar že skoro več, nego je dopustno.

Zdi se, da je odstotek več ali manj samo malenkost, a temu ni tako. Skupni izdatki obeh polovic, za katere se tukaj gre, znašajo 345 milijonov kron, in bodo l. 1902 znašali 364 milijonov kron. Vsak odstotek torej pomeni 2,4 milijona kron. Če obvelja vladna kvota 65,4 : 34,6, tedaj bi plačala Avstrija 154,8 milijonov kron, Ogerska pa le 81,7 milijonov kron. Če bi se pa sklenila recimo kvota 60 : 40, bi prišlo na Avstrijo 141,6 milijonov kron, na Ogersko pa 94,4 milijonov kron. Pri tem se

gre torej za razloček skoraj 13 mil. kron, kar nikakor ni malenkost.

Radovedni smo, kako se bo reševalo to vlevažno vprašanje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. junija.

Izjava isterskih slovanskih poslancev, katero so pri zopetnem svojem vstopu v zbornico podali v roke dež. glavarja, a se radi prekinjenja seje ni mogla prebrati, se glasi: Visoko predsedništvo dež. zbora mejne grofije Istre! Dasi je bilo dokazano že v predzadnjem zasedanju deželnega zbora, da se nam ne priznava najsvetejše pravo: do nemotenega posluževanja svojega jezika v zbornici; in dasi naše mnogostevilne zahteve za zboljšanje duševnega in gmotnega blagostanja hrvaško-slovenskega naroda v Istri, ki smo jih stavljali skozi dolgo vrsto let, niso bile uslišane, smo se vendar bili odločili za sodelovanje tudi v zasedanju lanskega leta, da bi na novo poskušali delovati po svojih močeh in na temelju prava, ki je imamo. No, tudi ta blaga volja nam je bila odvzeta, ko smo videli, da je službeni list za »avstro-ilirsko Primorje« v Trstu donesel cesarsko odredbo, v kateri je bil sklican deželni zbor, samo v italijanskem jeziku; a da bo žaljenje našim jezikovnim pravicam še večje, je bil takoj pod tistim cesarskim poveljem tiskan tudi poziv do pojedinih poslancev od strani predsedništva deželnega zbora zopet le v italijanskem jeziku. Letos je cesarsko povelje od 8. junija 1901, s katerim je bil deželni zbor istrski sklican na dan 20. junija 1901. v Koper, v službenem delu označenega službenega »Osservatore triestino, tiskano tudi v jeziku našem in naših volivcev. Stem je pripoznanajedna najtemeljnejših jezikovnih pravic našega hrvaško-slovenskega naroda v »avstro-ilirskem Primorju« in sta v našem jeziku označena dan in kraj, v katerem se ima sniti deželni zbor. Z ozirom na to smo

pripravni zopet poskušati, da bi sodelovali na javnih poslih Istre, v kolikor spadajo isti pred deželni zbor, pričakujoč, da se stvarno prizna ravnopravnost našega jezika z italijanskim in tako omogoči zložno delovanje vseh sinov te pokrajine za njeno splošno blaginjo v duševnem in gmotnem pogledu. Prosimo slavno predsedništvo dež. zbora, da to našo izjavo blagoizvoli priobčiti visoki zbornici in zastopniku c. kr. vlade, v originalu in — ako hoče — v italijanskem prevodu. Koper, dne 20. junija 1901. Deželni poslanci: Kozulič, Jenko, dr. Laginja, Mandić, Spinčić, dr. Stanger, dr. Dinko Trinajstić, dr. Mate Trinajstić — Poslanec Kompare ni došel k seji radi bolezni.

Dogodki v isterskem deželnem zboru.

Prva seja isterskega deželnega zbora je bila nesklepčna, ker so Lahi ostavili zbornico radi tega, ker je vlada sklicala deželni zbor v Koper in ne v Poreč, kakor je bila njih vroča želja. V svojih listih in v dolgem pismu dunajske židinjne pa pravijo, da je dal povod njih eksodusu dogovor vlade s slovanskimi poslanci. Tem je vlada po mnenju lahonov brezdvomno dala kake koncesije, ker bi jih sicer ne bilo v zbornico. No, dunajska židinja mora včeraj s kompetentne strani popraviti to vest. Poročati mora, da se vlada ni degovarjala niti s slovanskimi niti z italijanskimi poslanci o deželno-zborskem zasedanju ter je sklicala zasedanje v Koper samo radi tega, ker sta se vršili tudi zadnji dve zasedanja v tem mestu. — Sedaj se poroča, da so se Italijani udali in da se bodo udeleževali nadaljnega zasedanja.

Odlikovanja povodom cesarjevega obiska na Češkem

bodo, kakor se splošno trdi, v sredo objavljena v dunajskem uradnem listu. V soboto se je namreč po dolgem odmoru vršil ministrski svet, katerega so se razun naučnega in domobranskega ministra udeležili vsi ministri in pri katerem je bila na dnevnem redu sestava liste odlikovancev. Ista je

LISTEK.

Med romanskimi náodi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice. Piše Jos. Lavtižar.

(Dalje.)

13. Pri Baskih.

«*Q* *Basques!* Ako bi bil obdarovan s pesniškim vzletom, bi te povečeval v slavnostni himni; toda ker nimam tiste žilice, naj zadostujejo prozaično navdahnena čutila pri pogledu na lesketajočo vodno množino. V daljavi se zibljejo večje ladije, poleg obrežja pa plavajo mali čolni, ob katere se zaganja val, ki zašumi po izpranem pesku zopet nazaj. Ves ta del atlantskega morja se zove baskiški zaliv, čegar glavno mesto San Sebastian je stisneno v najožjem kotu z imenom „la concha“ t. j. školka. Znano je, da ima tukaj tudi španska kraljeva rodovina svoj grad, stoječ na vzvišenem kraju nad morjem.

San Sebastian prištevajo prvim letoviščem v Španiji. Tu se zabava najodličnejše občinstvo, in vsled tega je treba tudi vsako reč dražje plačati kakor drugod. Prav zato se potika tod okoli mnogo ničvredne plaže, a ne v podobi slabo oblečenih vagabundov, temveč v fini opravi kavalirjev,

ki se pokažejo, ako jih zasači policija, kot prekanjeni goljuhi. Zato je treba posebne opreznosti; ako imaš le majheno slutnjo, da ti kak človek ne všečuje zaradi svoje prevelike prijaznosti, ničesa ne imej opraviti z njim!

Mesto mi je zelo vgajalo, ker ima nenavadno lepo lego. Na severni strani obdan po morju je San Sebastian venčan na vseh drugih straneh z zelenimi, zaraščeniimi griči; proti vzhodu opaziš vrhove Pirenej, proti zapadu pa začetek kantabriških gora. Priprostih hiš ne vidiš nikjer, temveč povsod palače in z vsakovrstnim okusom zgrajene vile; na najbližjem griču se vzdiguje mogočna podrtija, ki daje okolici še bolj zanimivo podobo.

Navaden popotnik ima precej rešpeкта pred kraji, v katerih prebiva elita domačih ter inostranskih bogatašev, ker mora globlje poseči v žep. Tu sém zahajajo namreč ljudje, ki imajo toliko zemeljskih dobrot, da jih ne morejo porabiti doma in iščejo zabave tam, kjer se dobi večji vžitek med izbrano družbo. Ti magnatje štejejo denar v poljubni množini, razvajajo gostilničarje, trgovce, natakarje, postrežke, kratko vse stanove, od katerih česa potrebujejo, da se vsled tega za vsako postrežbo več računini in zahteva večja napitnina. Le vstopi v kak hotel, recimo v Nici, San Sebastianu, Biaricu ali

drugod, pa boš videl, kako te obda cel roj vslužbencev, ki se ti klanjajo kot vsemogočniku ter skazujejo vsakršno vslugo. Komaj ti je zdrčal bakšiš v fiakarjevo roko, že drži gibni sluga tvoj kovček, da ga ponese v določeno sobo. Potem se odkrije pred tvojo milostjo deček, kateremu je izročena dvigalnica (lift) v oskrbništvu, da se popelješ z njo ter prihraniš korake v višja nadstropja. Toda vsak ne gre rad vanjo, ker je že marsikdo obtičal v zraku, ko je stroj odpovedal službo. Naposled te sprejme hišina in tako bi bilo stanovanje v redu. Sedaj pa stopiš v restavracijo, kjer ti naproti hitijo dvorljivi markerji, ki ti postrežejo tako, da se kar čudiš njihovi pozornosti.

Natakar, ki nam je stregel v San Sebastianu, je imel anglešk značaj, gladko obrt obraz in le pod licami šopek črnih brk. Obleka iz finega črnega sukna, snežno-belo perilo, katero menda menjuje vsak dan, in ravno tak ovratnik, poleg tega najvljudnejše vedenje z vednim smehljajem na ustih: sploh vsa njegova vnanost je bila taka, da bi lahko reprezentoval dvornega svétnika, ako bi bilo treba. Seveda moraš „ljubav“, katero ti kaže pri serviranju, tudi dejansko pripoznati in ne pozabiti, da toliko veljaš kar plačaš. Je že tako na svetu, vsak rad kaj zasluži. Denar moraš trositi na vse strani, in zato se razleti vsak dan toliko

drobiža, da ti izpade svota stroškov mnogo večja, kakor si doma preračunal. Pa vendar, če tudi nisi dostojanstvenik glede stanu ali imenitne službe, temveč se prištevaš onim „ex numero minorum“, nikar ne štedi z denarjem v ptujini. Varčuješ lahko doma, na potovanju ni mogoče.

Toda vrnimo se nazaj k naslovu pričujočega spisa ter si oglejmo ljudstvo, ki prebiva v okolici baskiškega zaliva. To so Baski (Vascongados), najstarejši narod v Evropi, pleme prvotnih Ibercev. Tekom stoletij so si ohranili neko samostalnost, svoje običaje in posebno narečje. Vseh skupaj se jih šteje 440 tisoč. Dasi prebivajo tudi na južno-francoskem ozemlju, je vendar njihov glavni stan v španskih provincijah: Biscaya, Guipuzcoa in Alava z glavnimi mesti: Bilbao, San Sebastian in Vitoria. Vsi so krepke postave.

Pristnega Baska, ki je ohranil še narodno nošo, takoj spoznaš po baržunastih hlačah, rudečem pasu okoli ledij in po pokrivalu, ki mu maha ob glavi doli. Govorica obsega osem glavnih dialektov ter se zelo loči od španščine, akoravno je z njo nekoliko v sorodu. Don Karlosova stranka ima med Baski veliko somišljenikov.

(Dalje prih.)

45354

sedaj v vladarjevih rokah in bo danes ali jutri že odobrena. Število odlikovancev je izredno veliko in bo mej njimi tudi več na čelu raznim dobrodelnim društvom in zavodom stoječih dam.

Francoskemu senatu

se silno mudi z dovršitvijo razprave o kongregacijskem zakonu. V sobotni dopoldanski seji je večina v največji naglici rešila 13 do 17 člen vladne predloge ter pričela razpravo o zloglasnem členu 18, ki določa porabo premoženja razpuščenih kongregacij. Senatu se z delom tako mudi, da je sklenil imeti v soboto večerno sejo, da se dovrši še isti dan razprava o vladni predlogi. Preminjevalni predlogi članov manjšine se seveda na vsi črti marljivo odklanjajo. Vendar pa znaša večina le dobrih 60 glasov.

Napad na belgijske misijonarje.

Iz Pekina dohaja poročilo, da so vojaki iz Tunfuhsiangove armade udrli v belgijsko misijonsko postajo Sian Kaplan in umorili štiri misijonarje. Izpčetka tej vesti niso pripisovali nikake verjetnosti, končno je pa belgijski poslanik na licu mesta poizvedel resnico. Radi oddaljenosti kraja pa baje ni mogoče poslati pomoči na lice mesta. Vkljub takim nemirum pa kitajska vlada še vedno simpatizuje z bokserji in njih voditelji. Ravno te dni je kitajski cesar imenoval kitajskim poslanikom v Japanu bivšega podpredsednika Tsungli Yamena Natunga. Ta je bil do najnovejšega časa vodja bokserjev in je le z največjo težavo ušel z liste obglavljenec. Sodi se, da ga japonska vlada ne bo hotela vsprejeti za poslanika.

Dopisi.

Iz Črnega vrha nad Idrijo, 23. junija. (Naši liberalci.) V minolem tednu smo imeli občinske volitve. Naša stranka je od zadnjih občinskih volitev napredovala in je prodrla s sedmerimi odločitimi in zavednimi katoliškimi možmi. Tudi liberalna stranka je spravila v odbor sedem mož. Liberalna stranka je prignala na volišče vse, kar leze ino gre zanjo. Ne eden njihovih pristašev ni ostal doma. Naj bodo te volitve ljudem v nauk pri deželnozbornih volitvah. Niso več nekdanji časi, ko sta prišla iz ene podobčine samo dva moža in volila drug drugega. Naši niso verovali, da bodo pritiskali liberalci z vso silo; ostali so doma, zdaj pa se kesajo in se opravičujejo.

Pri volitvah so se liberalci pokazali v pravi luči. Strašili so ljudi s tem, da jim ne bo mlekarne prodajala mleka. Mi pa ponižno vprašamo liberalne mlekarne: kdo pa bo od vas kupoval mleko, če ga ne bote prodajali onim, ki po njem povprašujejo? Ali vaša mlekarne tako napreduje, da bote posneto mleko spuščali v potok? Če imate že toliko dobička (?), potem dela vaša mlekarne izjemo med kranjskimi liberalnimi mlekarne!

Da bi zmagali liberalci v prvem razredu, so volili sami sebe. Vendar je prišlo do srečkanja vsled pooblastila, ki ga je neka ženska trikrat dala liberalcu, enkrat pa naši stranki. Pri tem srečkanju se je zgodilo nekaj zanimivega. Neki volivec prvega razreda je obljubil, da bo volil z naše stranke. Liberalna stranka ga je postavila za kandidata in je volil z njo. Vkljub temu pa, da je samega sebe volil, je propadel pri srečkanju. Lahko bo premišljeval svojo žalostno usodo, kadar se bodo odborniki pripravili v občinskih sejah. Da mora imeti človek tako smolo!

Nekoga volivca smo vprašali, zakaj je volil z liberalci? Odgovor je bil: »Zakaj bi hudiča ne volil, saj sem pa tudi dobil eno »doppio vino«.

Da so imeli naši volivci zabavo in jim ni bilo dolgčas za to so skrbeli liberalci. Najeli so par znanih kričačev, da so v gostilni zabavali naše volivce.

Vsa čast našim liberalcem, da so v odbor volili tako zaslužne može. Lahko so nanje ponosni! Ni čuda, da bi bil eden izmed liberalcev kmalu pretakal solze, da so njega prezrli v bliščici svetilob izvoljenih odbornikov.

Liberalna stranka bo stala v odboru v znamenju liberalnih kramarjev in trgovcev. Volilni dan so liberalci končali s pijačo in s streljanjem. Streljali so celi večer pod okni župnišča. Kdo jih je najel, o tem ni treba

mного premišljevat, kaže pa na neznansko oliko in uljudnost, ki jo raznašata »Rodoljub« in »Slov. Narod«.

Migljaji k organizaciji slovenskih stenografov.

Piše Rudolf Binter.

„Združimo torej se vsi, v zavezo roke si podajmo. Da izobrazimo rod, bodi nam sveta dolžnost.“
Jos. Cimperman

I Splošne razmere slovenske stenografije.

Odkar se je poročila hvalevredna misel prirediti slovenskemu jeziku prikladen prevod Gabelsbergerjevega sistema, postalo je v Slovincih tudi stenografsko vprašanje velevažnega, kulturnega pomena.

Raznovrstni načrti, osnovani po naših stenografskih veččakih porajali so se od tistih dob z nekakim konkurenčnim vznosom drug za drugim. Nekateri teh mnogoštevilnih poskusov sprejemali so se v stenografskih krogih z večjo pohvalo in zanimanjem, drugi zopet, kojim kritika od merodajnih strani ni hotela biti toli naklonjena, zadovoljiti so se morali le z delnim ali celo nikakim priznanjem.

Toda kljub temu, da nosijo starejši poskusi slovenskih prevodov Gabelsbergerjevega sistema več ali manj znake prvenstva na sebi, so vendar za slovenskega stenografa neprecenljive važnosti, ker tvorijo nekako pripravljalo dobo k najnovejšim, splošno začudenje vzbujajočim pojavom slovenske stenografske literature. Na podlagi starejših prevodov pa nam je stoprav možno ustvariti in si predočiti celotno sliko razvoja slovenske stenografije od nje prvih početkov do današnjih dni.

Zgodaj se je občutila mej Slovinci potreba dobre, popolne slovenske stenografije. V očigled raznovrstnim zaprekam razvijala se je še dokaj hitro, izpopolnjujoč se leto za letom. Obžalovati nam je le, da se do danes ni mogla bolje razširiti in prodreti tudi v širše kroge našega razumnštva.

Kolikor nam je sedaj možno iz posamičnih do sedaj površno sestavljenih podatkov posneti, gojila jo je skoro izključno srednješolska mladež in še ta ponajveč — zasebno. Iz tega razloga si je baš naša učeča se mladina za širjenje slovenske stenografije pridobila neveljivih zaslug. Uvidevši pravočasno njeno korist in važnost, jeli so naši slovenski dijaki v svetem ognju narodnega navdušenja resno upoštevati nje bodoči pomen. Njim se ima torej slovenski narod v prvi vsti zahvaliti, da število slovenskih stenografov sicer počasi, a vendar vidno narašča leto za letom.

Seveda, dokler ne bomo poskrbeli, da se slovenska stenografija pod vodstvom večjih učiteljev kot neobligaten predmet ne uvede v vse naše srednje šole ter v naši mladini ne zadobi najkrepkejše zaslonbe toliko časa ostane le nekako privilegovano blagó pojedincev našega izobraženstva. Pri takih razmerah pa bi bilo gotovo odveč pričakovati, da prodre slovenski tesnopis tudi v ostale sloje našega naroda.

Mej tem ko so drugi Slovani že davno prekorčili ono omejeno dobo stenografskega povišja, katera se kot neljuba a tradicionalna zapreka stavi sleherni umetnosti na pot, gibljemo se Slovinci vedno še v sferah negotovosti in egoističnih predsodkov.

Mesto, da bi po vzajemnem in složnem delovanju skušali stvoriti jednoten prevod slov. stenografije, se naši stenografski prvaki bodi si iz samoljubja ali zavidnosti le preradi odvrtačo drug od drugega ter niti glede prepornejših stenografskih točk ne marajo upoštevati raznih mnenj svojih strokovnjakov, koja bi končno v celoti temeljito prevdarjena gotovo največ pripomogla k vsestransko dovršenemu prevodu slovenske stenografije. Žalostno je priznati, da se v slepem egoizmu pobijajo češče jedrnato sestavljeni ukrepi pojedincev!

Kakor povsod, tako se tudi v tej stroki mej Slovinci mnogo piše in ustvarja, dokazuje in kritikuje, toda ponajveč brez trajne vrednosti. Umevno je, da načrti posameznikov iz omenjenih razlogov ne morejo še zajamčiti obstoja prevodom, kojim še vedno nedostaje pile.

Ako se ozremo na velike uspehe Čehov specijelno na polju stenografije, ako motrimo plodonosno delovanje naših obmejnih bratov Hrvatov, ako zasledujemo, kaj so baš v tej stroki dovršili napredni Poljaki, ako opažamo, koliko so napredovali celo Bolgari, ki so se jedva otresli turškega jarma, zavednega Slovence nekamo neprijetno dirne naše malenkostno stališče.

Trdno sem uverjen, da mi utegne marsikdo v tem slučaju podtikavati pretiranost ali celo pesimistiško naziranje, toda čemu bi neki slepili sami sebe, ko vemo, da razkrivanje nedostatkov zamore uprav predramiti naše razumnštvo ter vzbuditi v njem več zanimanja do stenografije.

Res je sicer, da stane Slovence najmalenkostnejša priboritev nad polju obče prosvete obilo truda in prošenj; radi tudi priznamo, da se nam krčijo pravice v mnogoterem oziru, da zlasti boj za narodne šole močno zadržuje uspešno širjenje slovenske stenografije — saj dokler nismo izvojevali svojemu jeziku ravnopravnosti v javnosti, šoli in uradih, toliko časa tudi slov. stenografija ne more zreti v lepšo bodočnost — vendar poleg tega nikakor ne smemo prezreti, da smo v mnogem oziru vsled lastne malomarnosti in brezbriznosti precej zakrivil, da se ne popnemo višje tudi v stenografski vedi. Slovinci v svoji prirojeni skromnosti in ponižnosti sami ne dopuščamo, da bi se slov. stenografija dovolj ukoreninila v nas, ker jo žalibog smatramo še danes kot nepotrebno in brezpomembno. (Dalje prih.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. junija.

Deželni zbor kranjski ima jutri dopoldne ob 9. uri peto sejo. Na dnevnem redu so med drugimi: Poročila deželnega odbora, s katerim se predlaga proračun deželnega zaklada za leto 1901; v zadevi prenarredbe sedaj veljavnega dogovora glede nastavljanja zemljemerskega osebja za agrarske operacije, oziroma veljavnosti tega dogovora za zemljemerske moči, ki se bodo potrebovale za zlaganje kmetijskih zemljišč; o preložitvi okrajne ceste med Spodnjimi in Zgorjnimi Gorjami v cestnem okraju blejskem z dotičnim načrtom zakona; v zadevi prenehanja pobiranja samostojne deželne naklade na žgane opojne pijače. Ustna poročila finančnega odseka: o proračunu učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1901 in o dotičnih peticijah; o računskem sklepu muzejskega zaklada za leto 1899 in o proračunu za leto 1901; o računskih sklepih ustanovnih zakladov za leto 1899 in o proračunih za leto 1901; o pospeševanju vinarstva na Kranjskem v letu 1900 in o prošnji odbora za vinarski kongres v Znojmu za podporo; o proračunu zaklada deželne prisilne delavnice za leto 1901; o ustanovitvi treh deželnih ustanovnih mest v kranjskem ustanovnem zavodu za gluhoneme v Ljubljani; o računskih sklepih bolničnega, blazničnega, porodniškega in najdenškega zaklada za leto 1899; o peticijah: a) vodstva Lichtenturnove sirotišnice za podporo za zgradbo šolskega poslopja; b) učitelja Josipa Gorečana, da se plačuj njegov namestnik iz normalnošolskega zaklada; c) županstva na Studencu, da se ne zgradi nova sola pri Sv. Primožu; b) bivšega diurnista Avgusta Jaka za podporo; e) gospodarskega odbora v Gorenjem Zemonu za podporo za popravo studenca; f) umirovljenega odgonskega sprevodnika Matije Eppicha za zvišanje pokojnine; g) vodstva bolnice usmiljenih bratov v Kandiji pri Novemestu za podporo. Ustna poročila upravnega odseka o peticijah: a) županstva v Št. Rupertu za podporo za napravo strelskih postaj; b) glavnega odbora društva živinozdravnikov na Dunaju za priznanje volivne pravice diplomiranim živinozdravnikom; c) konjačev na Kranjskem za zvišanje tarifa za konjače; d) o letnem poročilu deželnega odbora: § 6.: Občila.

Odlikovanje. Sv. oče Leo XIII. je podelil g. Ivanu Röggerju, tukajšnjemu trgovcu in predsedniku I. Vincencijske družbe viteški red sv. Silvestra. Vitezi tega reda nosijo bele hlače z zlatimi portami in rudeč frak z zlato veržico krog vratu ter redovni križec.

Osebnosti. Cesar je podelil okrajnemu glavarju g. Rudolfu grofu Marghe-

riju viteški red Franc. Jožefovega reda. — Cesar je imenoval svetnika dež. vlade g. Feliksa Schaschela v Ljubljani povodom njegovega umirovljenja dvornim svetnikom. — Okrajni glavar v Kranju g. dr. Mihael Gattetenhofer je imenovan svetnikom deželne vlade v Ljubljani. — Častnim občanom je imenovala občina Bled barona Schwegla.

Izlet slovenske krščanske - socialne zveze na Šmarno goro bode v nedeljo dne 7. julija in ne kakor se je pomotoma poročalo 6. julija. Odbor „Slov. kršč. soc. zveze“ opetovano vabi vsa bratska društva v Ljubljani in okolici, da se izleta gotovo udeležijo.

Ljubljanski občinski svet ima sredo dne 26. junija izredno sejo ob šestih zvečer v mestni dvorani. Na dnevnem redu je: Finančnega odseka poročila: 1. o skontraciji mestne blagajnice dne 12. aprila t. l.; 2. o računskem sklepu mestnega zaklada za l. 1900; o računskih sklepih za l. 1900: a) ubožnega zaklada; b) zaklada meščanske imovine; c) ustanovnega zaklada; 4. o ponudbi Josipa Koutnega v zadevi zamenjave njegovega zemljišča ob Dunajski cesti s kakim mestnim zemljiščem; 5. o položenem ekspenzarju mestnega pravnega konzulenta; o prošnji odbora ljubljanske meščanske godbe za takojšnje izplačilo druge polovice dovoljene podpore. Stavbnega odseka poročila: 1. o prizivu Antona Žiberta, posestnika o Prešernovih ulicah, proti magistratnemu odloku glede naprave izložbenih omarič; 2. o prošnji stavitelja Frana Faleschinija o zadevi parcelacije posestva očetov Jezuitov ob Elizabetini cesti; 3. o parcelaciji posestva »Slovenskega delavskega stavbnega društva« ob Čolnarskih ulicah. Policijskega odseka poročila: 1. o izvolitvi načelnštva meščanske godbe in o predlogu tega načelnštva, da se voli v odbor zastopnik občinskega sveta; 2. o poslednjem ljudskem štetju. Direktorija mestnega vodovoda poročila o računskem sklepu mestnega vodovoda za l. 1900. Direktorija mestne elektrarne poročila: 1. o računskem sklepu in bilanci mestne elektrarne za l. 1900; 2. o magistratovem dopisu, da se naj napravita dve javni žarnici na Privozu; 3. o magistratnem dopisu za dovoljenje dodatnega kredita za javno razsvetljavo Ambroževega trga; 4. o magistratovem dopisu o investovani glavnic in o zadevi pridobitve prometne glavnic. Personalnega in pravnega odseka poročila o imenovanju mestnega inženierja.

Dirka na korist Kroparjem, katero je priredilo kolesarsko društvo „Ljubljana“ na tukajšnjem svojem dirkališču, je bila slabo obiskana. Kolesarski sport tudi v Ljubljani peša in skoro se ne bo več splačalo prirejati dirke. Tudi koncerti, kateri so bili večeraj prirejeni na raznih krajih ljubljanske okolice, so krivi slabega obiska. Dirkalo je 13 vozačev. Pri dirki juniorjev je privozi prvi na mesto g. Dražič od hrvatskega bic. kluba „Slovjen“ v 1 min. 59 sec. pet. sek., kot drugi gosp. Vinko Ferkovič („Slovjen“) v 1 min. 59 dve pet. sek. in tretji g. Žagalin („Slovjen“) v 1 min. 59 štiri pet. sek. Pri dirki gostov so bili zmagali g. Jožef Reberski („Slovjen“) v eni min. štiri in ena pet. s-k., drugi g. Ferkovič („Slovjen“) v 1 min. štiri in štiri pet. sek., tretji g. Fran Križman („Ribniška dolina“) v 1 min. 5 sek. Odločilna vožnja glavne dirke radi neke nepravilnosti ni imela nobenega vspeha. Pri handicapu so zmagali g. Gotthard („Ilirija“) v 3 min. 40 tri pet. sek., Reberski („Slovjen“) v 3 min. 40 štiri pet. sek. in Ferkovič v 3 min. 41 tri pet. sek. Po dirki je bil izlet h. Čončku pod Rožnik, kjer je pevsko društvo „Ljubljana“ imelo gozdno veselico.

† **Ivan Gogola.** Danes zjutraj je umrl v Ljubljani predsednik notarske zbornice kranjske, obč. svetnik itd. c. kr. notar g. Iv. Gogola. N. v m. p.!

Imenovan je g. Hugon HINTERLECHNER dež. živinozdravnikom v Ribnici.

Umirovljen je c. kr. višji poštni kontrolor g. Vincenc Sluga v Gradcu.

Jožef Turk in okrajna bolniška blagajna ljubljanska. Jožef Turk je uložil priziv proti volitvi delegatov iz kroga

delodajalcev v okrajno bolniško blagajno. Priziv je bil poln Turkove modrosti, katera pa to pot ni niti na magistratu imponirala, kajti magistrat je Turkov priziv odbil. Turk ni bil zadovoljen, da je doživel poraz pri delodajalcih, šel ga je iskat še na magistrat. Upati je, da ima sedaj dovolj!

Otvoritev podzemeljske jame v Žalcu. Dobili smo vabilo na slavnost, ki se priredi dne 29. in 30. junija t. l. o priliki otvoritve divne podzemeljske jame »Pekela« pri Žalcu. Spored: Dne 29. junija. 1. Ob 1/2. uri popoldne sprejem gostov v Žalcu (gostilna Hausenbichler). 2. Ob 3. uri skupni odhod k eno uro od Žalca oddaljeni jami »Pekel«. 3. Pred jamo pozdrav gostov in otvoritev jame. 4. Ogled jame in vročitev iste v last slov. plan. društvu. 5. Prosto razveseljevanje pred jamo. 6. Zvečer skupna večerja pri Hausenbichlerju v Žalcu. Dne 30. junija: 1. Ob 1/2. uri zjutraj odhod iz Žalca v Griže, tam je ob 6. uri sv. maša. 2. Ob 7. uri odhod na Mrzlico. 3. Na Mrzlici okrepčanje in prosta zabava. 4. Ob 2. uri popoldne odhod v Hrastnik, kjer je obed pri Rošu. Vstopnina v jamo znaša 1 K za osebo. K obilni udeležbi vabi odbor. — NB. Oni gostje, kateri želijo dne 29. se udeležiti skupne večerje v Žalcu, ali tam prenočiti, blagovoliijo naj to poprej javiti odboru za otvoritev podzemeljske jame »Pekela« v Žalcu, da se potrebno preskrbi.

Izlet v Žalec in na Mrzlico. Na praznik sv. Petra in Pavla priredi Slovensko planinsko društvo izlet v Žalec, od koder se poseti zanimivo jamo »Pekela«, ki jo pri tej priliki podari lastnik g. Kač Slov. plan. društvu. Izletniki se odpeljejo z opludanskim brzovlakom v Celje, od tu se pa popeljejo z vozovi v bližnji Žalec. Drugo jutro v nedeljo 30. junija, napravi se skupen izlet iz Žalca na Mrzlico, kjer ima Slov. plan. društvo svojo kočjo. Iz Mrzlice se vračajo kranjski izletniki na Hrastnik. Odbor vabi s tem k mnogoštevilni udeležbi s prošnjo, naj bi se udeleženci javili odboru Slov. plan. društva vsaj do četrta, da se poskrbi za vozove in prenočišča v Žalcu.

Z južne železnice. Generalna direkcija južne železnice je strokovnega referenta za prometno službo g. inspektorja Karola Novosada imenovala višjim inspektorjem. Načelnik postaje južne železnice v Trstu inspektor g. Friderik Mahorčič je imenovan višjim inspektorjem.

Izkopine v Kranju. Čujemo, da na jesen pride prekopavati deželno cesto ob Lajhu g. Schulz, ker se nekateri nadejajo, da najdejo ondi več starozitnih zanimivosti, kakor na mestnem svetu.

V Vevčah vršil se je včeraj popoldne občni zbor strokovnega društva papirnih delavcev pri precejšnji udeležbi. Sklenilo se je dati članom, ki so nad 10 tednov bolni in že 6 mesecev člani društva, 10tedensko podporo. Na poslanca V. kurije se je stavila resolucija, naj stori v zbornici vse potrebne korake v doseg starostnega zavarovanja delavcev. Zbor je odposlal brzovjavno udanostno izjavo prestolonasledniku nadv. Franu Ferdinandu. Želeti je, naj bi vsi krščanski delavci in delavke v Vevčah prepotrebno strokovnemu društvu pristopili. Pri občnem zboru bila je zastopana tudi krščanska soc. zveza.

Gračino Čušperk so kupili gg. H. Čevvar, Podboj, Klun in Verdir iz Ribnice.

Bogoskrunstvo. V noči od 21. do 23. t. m. so do sedaj neznani lopovi pokradli v cerkvi sv. Mihela ob Nadjemselu vse cerkvene posode (monštranco, ciborj in dva keliha) iz zakristije in tabernakeljna. Cerkev so odprli z vetrihom, v tabernakelj so vlomili. Svete hostije so deloma pobrali, deloma po tleh pometali.

Zrtev zadnjega naliva. Iz Struge se nam poroča: Utonil je tu blizo Čateža na cesti, poplavljeni po velikih nalivih, vžitkar Jakob Konte iz Ratij hinske župnije. Imenovan je bil namenjen na semenj v Vel. Lašiče. V mraku je šel skozi Struge in bil popolno trezen. Gotovo se mu je spodrsnilo in se ni mogel rešiti, bil je 81leten starček. Ta nesreča jasno dokazuje, kako prepotrebna da je preložitev ceste od Čateža do Lipe. Lansko leto sta bila na isti progi v smrtni nevarnosti Martin Tekavčič iz Prevalja dne 12. aprila in Janez Krašovec od Pricerkve dne 7. julija. In zdaj

resnična nesreča. Obračamo se do slav. deželnega zbora in odbora, da vendar to za deva pospešita, za katero prosimo že desetletja. Prosilo se je že dosti načrt za preložitev je bil dovršen že l. 1893 po g. inženirju Fabru, naj se vendar enkrat prične z dejanji. Ako plačujemo davke, imamo gotovo pravico zahtevati, da je okrajna cesta tako izpeljana, da nam ne bo treba svojega življenja v nevarnost postavljati.

Davkoplačevalci.

Napredek tržaških Slovencev. Tržaški Slovenci imajo sedaj svoj orkester, obstoječ iz blizu dvajset članov. Orkester se je ustanovil v Šklednju ter je sestavljen iz vseh pihalnih in godalnih instrumentov, ki spadajo v srednje velik orkester.

Ljubljanske novice. Najnovejša odredba mestnega magistrata. Mest. magistrat ljubljanski je zopet nekaj silno modrega ukrenil. Poroča se nam, da je prepovedal vožnje s težkimi vozovi po Selenburgovi ulici — menda radi imenitnega asfalta. Vprašanje sedaj nastane, kje bi v Ljubljani smeli voziti težki vozovi, ako bi se izvršil Hribarjev predlog o tlakovanju ulic. Prav radovedni smo, kaka dolga pota se bodo odkazala prometu iz Selenburgovih ulic, posebno mlinarjem. Trgovine v Selenburgovi ulici so s to odredbo mestnega magistrata močno oškodovane. Čujemo, da se bo proti tej odredbi uročila pritožba — Ženo obstrelil. V soboto zvečer je bivši čevljar Boškovič, sedaj uslužbenec pri kranjski stavbinski družbi, izvršil surov napad na svojo ženo, s katero se ni razumel in s katero je opetovano živel v razporu. Tudi zadnje dni sta mož in žena živela drug od drugega ločena in je Boškovič vso hišno opravo prodal. — V soboto je povabil Boškovič svojo ženo, naj pride v gostilno v Hilšerjeve ulice, ker je dobil od magistrata odlok, da sme njegova hčerka v Gračevo. Žena je prišla in se z možem prav prijazno razgovarjala. V njujini družbi je bil tudi g. Smerkol. Navidezno v najboljšem prijateljstvu sta se Boškovič in njegova žena ločila od Smerkolovih, a skoro je g. Smerkol na ulici slišal — strel. Vzbudil se mu je sum, da je g. Boškovič morda svoji ženi kaj žalega naredil, poklical je dva vojaka od vojaškega skladišča v Hilšerjevih ulicah in z njima tekel za Boškovičevimi. Dobil je ob Tržaški cesti samo ženo, Boškoviča pa nikjer. Potrdil se je sum, Boškovič je svojo ženo obstrelil, a žena je trdila, da ni nevarno ranjena, češ, da je zadeta samo v nogo, na poti na magistrat pa je pričela omagovati in pokazalo se je, da je dvakrat ustreljena v trebuh. Mož se je šel sam naznanit orožnikom v Šiški ter je izjavil, da ga je ženino življenje pripravilo do skrajne ljubosumnosti. Trdi se, da bo žena Boškovičeva, ki se nahaja sedaj v deželni bolnici, težko okrevala. — Konj in kolarabe. Danes dopoldne si je neki fijakarski konj pred škofijo privoščil dober zajutrek. Prodajalka zelenjave je imela »važna« pogovor z drugimi prodajalkami. Konju se je ob tem pogovoru pričel oglašati želoдец in stegnil je glavo po košari »frišnih kolarab«. Prodajalka je razpravljala svoje važne zadeve neutrudljivo naprej, konj je pa spuščal vse kolarabo za kolarabo. Ko je konj naposled v zahvalo še košaro prevrnil opozoril je tako prodajalko nato, kar se je zgodilo. Prodajalka zelenjave je spustila na konja množico razžaljivih priimkov, za katere se pa konj ni zmenil v prijetni zavesti, da se je dobro najedel. — Z drevesa je padel na Opekarski cesti Tabornik Alojzij. Poškodoval se je tako močno, da so ga morali odpeljati v dež. bolnico. — Umril je v Ljubljani g. Jožef Lasetzky. — Nogo zlomil si je včeraj na ljubljanskem Gradu Leopold Merčun, vajenec pri g. Ant. Dermastia. Deček je šel na Grad kresove gledat. — Japonski učenjak v Ljubljani. O l. včeraj se mudi v Ljubljani znamenit preiskovalec potresov g. F. Omori D. Se, profesor seismologije na ces. univerzi v Tokio na Japonskem. Proučeval bode tukajšnje potresno opazovalnico. — Potresno tresenje so zaznamovali aparati na tukajšnji opazovalnici potresa danes zjutraj ob 8. uri 15 min. 10.000 kilometrov od Ljubljane se je dogodil velik potres. Tresenje je trajalo nekaj ur. — Otvoritev elektriške železnice bode 1. septembra. Lesen most

za železnico bode gotov do 1. avg. Ostala dela bodo potem še trajala tri do štiri tedne. — Pri včerajšnji dirki so se poškodovali pri padcu gg. Reberski, Grassi in Speil. — Porod v stražnici. Apolonija Fink je povila v stražnici na Radeckega cesti dete. — Povožil je v Wolfovih ulicah zidarja Ceschija Novakov hlapec Plesko Miha. Zidar je ranjen na glavi. — Najdena je bila v Zvezdi zlata zapestnica. — Zaprli so soprogo uradnika kranjske stavbinske družbe Metzky, katero dolže, da je zastopniku Reininghausovemu gospodu Zinauerju ukradla iglo z briljanti v vrednosti 500 kron. Metzky se izgovarja, da je kamen, katerega je prodala zlatarju Meisetzju iz zapestnic, njena last.

Na sv. Joštu otvori »Slov. planinsko društvo« s 1. julijem meteorologično postajo. **Tepež.** Včeraj so se spoprijeli fantje na Trati pri Školji Loki ter razvili precej živahno »delovanje« s kolmi in kamni. Trije fantje so ranjeni.

Strela je ubila v Kovačevem hribu, župnije presv. Trojice, 19. t. m. ob 5. uri popoldne 12letno deklico Jozefo Knez. Pasla je živino; šla je z razpetim dežnikom pod smreko. Strela udari v smreko, s smreke v dežnik in potem v deklico. Bila je nekoliko osmojena in hipoma mrtva. — V dežju ne gonite živine na pašo; še manj, če že vidite, da je hudo vreme. Pod visoka drevesa ne hodite vedrit! Tako učite tudi otroke!

Pri stavi našel smrt v Savi. Kmetški fant p. d. Kovačev iz Ribnega je stavil za 5 gl. s tovariši, da si upa skočiti za hlodi, katere so plavili po Savi, in hlod potegniti iz Save. Kovačev je res skočil v Savo, a zginil je v valovih in nič več se ni pokazal na površju.

Ogenj je bil 21. t. m. v Bizoviku. Pričelo je goriti v hiši perice Marije Leben. Ogenj, katerega je povzročil nedostatek v dimniku, so skoro pogasili.

Uradna izvestja o letošnji letini, kakor ista kaže k sredi meseca junija, so takale: Trta je povsodi v najlepšem cvetju, oidium in peronospora ne nastopata tako nevarno, ker se ju odganja s pogostim škropljenjem z modro galico in se pridno zve lja. Sadje. Velika vročina in suša v zadnjem času je povzročila, da je v mnogih krajih odpadel zarod. Le v Dalmaciji, na Primorskem, v Bukovini in v nekaterih krajih Galicije je pričakovati mnogo sadja. Jabolka bodo na splošno letos le srednje obrodila, bolj kažejo hruške. Črešnje so se v Primorju in v južnem Tirolu dobro obnesle, drugod srednje. Češplje in slive kažejo srednje dobre. Breskve in marelice obetajo na Primorskem obilo. Oljka kaže v Dalmaciji in v Primorski prav dobro. Krompir obeta povsodi jako dobro. Seno je lepo le v planinskih deželah, na Primorskem in v Bukovini pa le deloma ugodno.

Novo konsumno društvo v Istri. Konsumno društvo v Medolinu pri Pulju je začelo delovati 17. t. m. Naperjeno je proti Lahonom.

Novo sokolsko društvo se snuje v Voloskem in Opatiji.

Ponesrečen uradnik. Uradnika Julija Novaka iz Velikih Lašč so pripeljali ranjenega v Ljubljano. Novak pravi, da se je po nesreči obstrelil z revolverjem v prsi.

Ljubljanska mestna ljudska kopelj Od 2. do 6. junija letos oddalo se je v ljudski mestni kopelji vsega skupaj 676 kopelj, in sicer za moške 496 (pršnih 322, kadnih 174), za ženske pa 180 (pršnih 36, kadnih 144).

Balo nakradla si je 28letna Marija Jurkovič iz Sevnice. Kradla je svoji gospodinji v Gradu in ukradene reči, kar v zabojih pošiljala proč. Nakradla je raznih stvari za 1820 K 12 v. Graški prototniki so jo nagradili s štirimi leti ječe.

Cesar v Slavoniji. O priliki udeležbe jesenskih vojaških vaj na Ogerskem in Hrvatskem se hoče pomuditi Njega Veličanstvo cesar tudi nekaj dni v Slavoniji, in sicer v Doljnem Miholjacu. To se bode zgodilo v času od 10. do 13. septembra. Za to bivanje cesarjevo v Slavoniji se že delajo najboljširnejše priprave.

Magistrat v zadregi. Proti magistratu mesta Laibic na Ogerskem je uvedena preiskava. Magistrat nikakor ne more položiti računa o nedostatku 3500 kron.

Črnogorski princ Mirko skladatelj. V Rimu je v gledališču »Nazionale« svirala te dni godba koračnica, katero je zložil črnogorski princ Mirko in kateri je dal naslov »Spomin na Rim«.

Jubilej črnogorskega ministra. Prihodnji mesec bode vojni minister črnogorski vojvoda Plamenac praznoval 50letnico svojega službovanja. V Cetinju se je v ta namen pod predsedstvom prestolonaslednika ustanovil posebni slavnostni odbor.

»Zopet jeden«. Pod tem naslovom pričbi morda v kratkem kak slov. liberalni list po »Arb Zeitg.« da je bil 5. t. m. aretiran župnik Fr. Wohlmann iz Kemptena, rodem Avstrijec, ker je nujno sumljiv, da je učinil več nenravnostnih činov. H tel je pobegniti v Švico. Vest je seveda do pičice zavita. »Linz. Volksblatt« poroča namreč 18. t. m. iz Pasave: Tukajšnji starokatoliški »župnik« Kreuzer pride v Kempten kot naslednik »župnika« in apostata Wohlmann, ki se je sam usmrtil. — Tega dostavka seveda za blagor katol. cerkve »svetih« listi ne bodo objavili.

Grozen prizor v vojašnici Iz Badjevic se poroča, da je ondi po noči infanterist Zahan v vojašnici vstal v spalnici iz postelje, vzal svojo puško in pomeril na posteljo kjer je spal četovodja. Prvi strel je zadel četovodjo v uho. Četovodja je planil s postelje, skril se pod posteljo in klical na pomoč. Zahan je še štirikrat ustrelil na posteljo ter se je končno pustil mirno odpeljati v zapor, ne da bi h tel povedati, zakaj je hotel umoriti četovodjo.

Umorjen minister. Iz Yokohame na Japonskem se poroča, da je bil v seji mestnega zastopa umorjen prometni minister v bivšem Ito ministerstvu Hodži Toru. Napadalec ga je zabodel. Napad se je izvršil iz političnega nagiba.

Razburjeni Berolinci Praški magistrat je poslal berolinskemu magistratu izvestje svojega delovanja v preteklem letu. To izvestje je povzročilo na berolinskem magistratu veliko razburjenje, ker je bilo sestavljeno — češki. Občinski svet berolinski se je v seji bavil s to »prezrnostjo« praškega magistrata in je sklenil preko češkega izvestja preiti na dnevni red.

Čisto ljudstvo so Japenci. Samo v Tokio je 800 javnih kopalšč.

Telefonska in brzovjavna poročila.

Trst, 24. junija. Vkljub izstopu večine isterskega deželnega zbora in in inauguralne seje dne 20. t. m., je napovedana seja za prihodnji četrtek. Izvaja se iz tega, da Italijani vendar vstopijo v deželni zbor.

Dunaj, 24. junija. Včeraj utrgala se je železna konstrukcija kipa Valvazor. Podoba leži kot razvalina na tleh. — Umetnik srečno rešil svoje življenje. — Nesrečni Gangl.

Dunaj, 24. junija. Julij Rimler objavlja danes v »Neue Fr. Presse« izjavo proti ogerskemu posl. Ugronu, v kateri pravi, da je vse res, kar je čezenj govoril, in bo nastopil dokaz resnice z dejstvi.

Dunaj, 24. jun. Včerajšnja jubilejna procesija na Dunaju je bila izmed največjih javnih cerkvenih sprevodov, kar jih je še Dunaj videl. Okoli 40.000 oseb se je udeležilo procesije. Poldrugo uro so se vrstile množice. Vsi zvonovi so zvonili. Iz stolnice sv. Stefana sta vodila procesijo kardinalnadškof dr. Gruscha in pomožni škof do treh cerkv.

Dunaj, 24. junija. Ko je sultan spal, se je vnel v haremu blizu njega požar. Prišla je požarna bramba, ki je v pol ure pogasila ogenj. Vzrok požara je neznan. Sultan je silno prestrašen. Danes je govoril z raznimi poslaniki in jim ves prestrašen pravil, v kaki smrtni nevarnosti je bil to noč.

Praga, 24. junija. Kompromis med Staro- in Mladočehi se od obeh strank že smatra kot dovršeno dejstvo.

Lvov, 24. junija. Lvovski listi poročajo, da se bo armensko-katoliška nadškofija v Lvovu opustila in mesto nje ustanovila rimsko-katoliška škofija v Tarnopolu. Msgr. Teodorovič se bo še imenoval za armensko-katol. nadškofa, a ko se ustanovi nova rimsko-katol. nadškofija, jo bo on prevzel.

Pariz, 23. junija. Francoski senat je sprejel v svoji seji, ki se je završila danes zjutraj ob 1. uri 10 min. kongregacijski zakon s 173 proti 99 glasovom ter je s tem končal tozadevna posvetovanja. Senat je sprejel od senatorja Trarieuca predlagano spremembo, po kateri se vsem članom razpuščenih kongregacij, ki nimajo eksistenčnih sredstev, dovoli dosmrtna renta.

Bruselj, 24. junija. Dr. Leyds proglašja kot zlobno laž vest lista „Sun“, ki je poročal, da se je Botha s svojimi podčastniki udal Angležem.

London, 24. junija. Iz Pretorije se javlja, da so burski poveljniki Beyers in Uys zbrali svoje čete severno od Pretorije. Mali burski oddelki neprestano nadlegujejo angleške straže.

London, 23. junija. Reuterjev urad poroča iz Cradocka: Minuli četrtek so imeli Angleži pri Waterkloofu sledeče izgube: 10 ubitih, 4 ranjeni in 66 ujetih. Z ranjenci so dovedli v Cradock tudi ranjenega Bura, ki je povedal, da je na burski strani padel samo eden mož.

Dunaj, 24. junija. Avstr. vojne ladije v Kini „Elizabeta“ in „Zenta“ so dobile povelje, naj se vrnejo v Pulj.

Washington, 23. junija. Zvezne države se ne strinjajo z zahtevo, naj Kina plača stroške za vzdrževanje vojaške straže pri zunanjih poslaništvih v Pekinu.

Žitne cene

dné 22. junija 1901.
(Termin.)

Na dunajski borzi:
Za 50 kilogramov.

Pšenica za junij	K 8-14	do	8-15
" jesen	8-31		8-35
Rž za junij	7-90		7-92
" jesen	7-26		7-27
Turšica za junij	5-64		5-65
" julij-avgust	5-66		5-67
" september-oktober	5-84		5-85
Oves za junij	6-76		6-77

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	8-07	8-08
Rž za oktober	6-85	6-86
Oves za oktober	5-34	5-35
Koruza za junij	5-17	5-18
" julij	5-41	5-42

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-95	do	8-50
" južne žel.	7-70		7-95
Ječmen	—		—
" ob Tisi	—		—
Koruza ogerska	5-70		5-80
Činkvant	6-80		7-20
Oves srednji	8-00		8-15
Fizol	8-00		10-00

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dn	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetruvi	Nebo	Padavina v 24 urah
22	9 zveč.	735,8	17,7	sl. zah.	sk. jasno	0,0
23	7. zjut.	735,4	14,3	sl. jug	jasno	0,0
2. popol.	733,8	26,1	sr. juž.	del. oblak.		
23	9. zveč.	734,2	20,7	brezv.	del. jasno	0,0
24	7. zjut.	735,3	18,2	sl. jug	jasno	0,0
2. popol.	734,8	29,2			pol. oblak.	

Srednja temperatura sobote 18,7°, normale: 18,5°.
Srednja temperatura nedelje 20,4°, normale: 18,6°.

Oljnate barve v kositarjih škalljicah za razprodajalce in lastno uporabo se dobé pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice 228 5 12-12. Vnanja naročila proti povzetju.

629 1-1

Ravnateljstvo mestne hranilnice ljubljanske javlja prežalostno vest, da je umrl nje upravni odbornik in velezaslužen podpredsednik, gospod

Ivan Gogola

o. kr. notar, predsednik notarske zbornice itd.

ki si je pridobil neveljnih zaslug za vseh in procvit našega zavoda.

Pogreb bo v torek, dne 25. junija, ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti Rimska cesta št. 13.

P. v m!

V Ljubljani, dne 24. junija 1901.

633 1-1

Gospa **Antonija Gogola** roj **Knez** javlja v svojem in v imenu hčera **Anice** in **Vide** prežalostno vest, da je njih ljubljani soprog, oziroma oče, svak in stric, gospod

Ivan Gogola

c. kr. notar, hišni posestnik, predsednik not. zbornice, podpredsednik mestne hranilnice in občinski svetovalec

danes ob 6. uri zjutraj, po daljši mučni bolezn, previden s svetotajstvi za umira joče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnega bo v torek, dne 25. junija, ob 6. uri na pokopališče k sv. Krištofu.

V Ljubljani, dne 24. junija 1901.

Žalujoči ostali.

Mlado, krepko dekle,
staro 14 let, išče službe pri kaki verni družini.

Nasloviti je pismo: **M. R.**, poste restante Sp. Hrušica pri Ljubljani. 617 3-3

Sprejmeta se takoj eden ali dva mizarska pomočnika,
dobra delavca, pod ugodnimi pogoji. — Kje, izve se pri **Francu Veberju**, posestniku in mizarskem mojstru v **Železnikih hiš. št. 53 (Jesenovec).** 633 5-1

 Prodá se
iz proste roke

lepa hiša
v **Borovnici**

v kateri se nahaja večletna trgovina z različnim blagom. Zraven hiše je **lep vrt.**

Več pov. lastnik **Franco Verbič** v Borovnici. 614 3-2

Raba tega v zamašek vžganega znamenja in ru-deče vrelske etikete se priporoča kot varstvo proti pogostim ponaredbam

Giesshübelske kisle vode.

10-23

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn,** želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varih **Prospekti zastoj in franko.**

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih speerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri **Mihael Kastnerju** in **Peter Lassniku** v Ljubljani.

Strešno opeko
navadne oblike, tisoč 14 goldinarjev, prodaja 623 3-2

J. J. Kantz v Ljubljani, Rimska cesta št. 16.

632 1-1

Društvo „Pravdnik“ javlja svojim članom tužno vest, da mu je umrl danes v jutro njegov zvesti član in zaslužni, mnogoletni društveni blagajnik in odbornik, preblagorodni gospod

notar Ivan Gogola.

Delovanji rajnega ohrani društvo trajen, hvaležen spomin.

Pogreb se vrši jutri v torek, 25. junija, popoldne ob 6. uri iz hiše št. 13 na Rimski cesti.

V Ljubljani, dne 24. junija 1901.

Št. 1603. 619 3-2

Razpis.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani razpisuje mesto **konceptnega adjunkta**

ki je podeli najprej za leto dni provizorično z adjutom 2000 K, potem pa ob zadovoljivem službovanju definitivno z uvrstvitvijo v III. razred konceptnih uradnikov v smislu zborničnega plačnega in napredovalnega predpisa, potrjenega po c. kr. trgovinskem ministerstvu (2000 K letne plače in 480 K aktivitetne doklade). Definitivno nastavljeni uradniki imajo pravico do pokojnine na podlagi pokojninskega statuta, potrjenega po c. kr. trgovinskem ministerstvu

Prošnje, opremljene z dokazili o dovršenih pravoslovnih in državoslovnih študijah, o znanju jezikov, o drugačni usposobljenosti in o dosedanjem službovanju je najpoznejše **do dne 9. julija t. l.**

vložiti pri zbornici.

V Ljubljani, dne 18. junija 1901.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Št. 19.673. 620 3-2

Razglas.

Vsled sklepa magistratnega gremija z dne 14. junija 1901 **premestilo se je stajališče dela iskajočim poljskim delavcem, koscem, žanjicam itd.** odslej z Marjinega trga na **Cesarja Jožefa trg.**

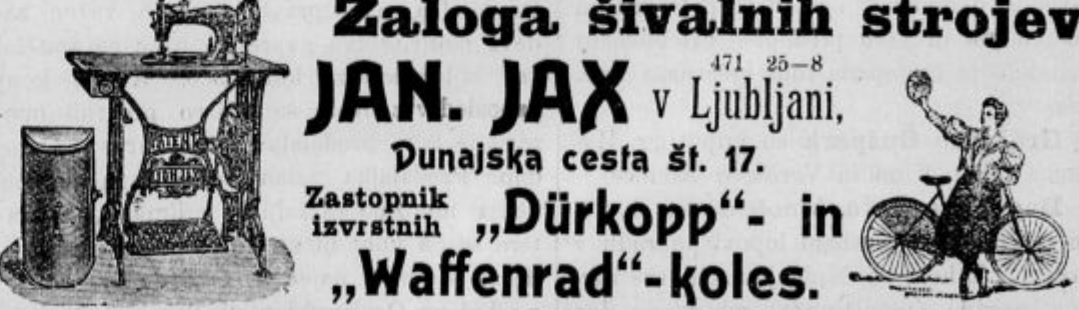
To se daje na znanje.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 18. junija 1901.

Zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopnik izvrstnih „**Dürkopp**“- in „**Waffenrad**“-koles.

Dunajska borza.

Dne 24. junija.		Dne 22. junija.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Saltnove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notah	98-30	20 mark	23-46	105-50	200	St. Genois srečke, 40 gld.	234
Skupni državni dolg v srebru	98-15	20 frankov (napoleonidor)	19-03	94-25	234	Waldsteinove srečke, 20 gld.	395
Avstrijska zlata renta 4%	117-90	Italijanski bankovci	90-65	435-25	395	Ljubljanske srečke	61
Avstrijska krona renta 4% 200 kron	95-75	C. kr. cekini	11-31	341	61	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	277
Ogerska zlata renta 4%	117-90			122	277	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5950
Ogerska krona renta 4% 200	93-05			—	881	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	103
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1668			396-50	103	Splošna avstrijska stavbinska družba	161
Kreditne delnice, 160 gld.	660	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	180	405	161	Montanska družba avstr. plan.	456
London vista	239-60	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	171-50	49-50	456	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	440
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-33	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	208	25	440	Papirnih rubljev 100	252-75
		4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95	16-60			
		Tisne srečke 4% 100 gld.	145-75	58			
		Dunavske vravnavne srečke 5%	258				

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako izrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vsaki stvari za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnici.**